

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра цивільного, господарського і фінансового права

Методичні вказівки до практичних занять
із навчальної дисципліни
«БАНКІВСЬКЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма/спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «БАНКІВСЬКЕ ПРАВО» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. ___ с.

Розробник:

Пашков Віталій Михайлович, професор кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри цивільного, господарського і фінансового права (протокол № ___ від _____ р.)

Завідувач кафедри _____ І.Є Криницький

Тема 1. Банківське право та банківські правовідносини. Банківська система України, місце Національного банку України в цій системі

1. Поняття, норми банківського права.
2. Банківські правовідносини: поняття, склад та види.
3. Поняття, функції та структура банківської системи України.
4. Національний банк України: функції та принципи.
5. Види комерційних банків.

Н о р м а т и в н і а к т и т а л і т е р а т у р а

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18–22. Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
4. Господарський процесуальний кодекс України: у редакції Закону України від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 48. Ст. 436.
5. Банківське право України: навчальний посібник / А.І. Берлач, Ю.О. Тараненко; за заг. ред. А.І. Берлача. К.: Університет «Україна», 2006. 356 с.
6. 2. Гетманцев Д.О. Банківське право: навчальний посібник / Д.О. Гетманцев. К.: Центр навч. літ., 2007. 400 с.
7. 3. Ващенко Ю.В. Банківське право: навчальний посібник / Ю.В. Ващенко. К.: Центр навч. літ., 2006. 500 с.

Тема 2. Поняття та правове положення операцій банку.

Розрахункові правовідносини

1. Поняття та правове положення операцій банку.
2. Поняття і зміст розрахункових правовідносин.
3. Порядок і форми розрахунків у господарському обігу.
4. Відповідальність банків і підприємств за порушення розрахункової дисципліни.

Нормативні акти та література

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41; 42. Ст. 492.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
5. Орлюк О.П. Банківське право: навчальний посібник / О.П. Орлюк. К.: Юрінком Інтер, 2005. 373 с.
6. 5. Костюченко О.А. Банківське право: навчальний посібник / О.А. Костюченко. 2-ге вид. К.: АСК, 2001. 569 с.

Тема 3. Правове регулювання відносин на ринку цінних паперів

1. Поняття та групи цінних паперів.
2. Класифікація банківських операцій з цінними паперами.
3. Відповідальність за правопорушення на ринку цінних паперів.

Нормативні акти та література

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. № 5–6. Ст. 30.
2. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 238.
3. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. Ст. 268.
4. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646.
5. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: навчальний посібник / В.Д. Лагутін. К.: Знання; КОО, 2000. 215 с.
6. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації / О.П. Орлюк. К.: Юрінком Інтер, 2003. 240 с.
7. 8. Словник банківських термінів. Банківська справа: термінологічний словник / А. Загородній, О. Сліпущко, Г. Вознюк, Т. Смовженко. К.: Аконт, 2000. 605 с.

Тема 4. Правове регулювання кредитних та інвестиційних операцій банків

1. Поняття, призначення і види кредиту.
2. Правова характеристика кредитного договору.

3. Факторингові операції банку.
4. Трастові операції банку.
5. Основи організації інвестиційної діяльності банків.

Н о р м а т и в н і а к т и т а л і т е р а т у р а

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 27 січня 2018 року № 2939-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 13. Ст. 110.
2. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 05 квітня 2001 року № 2346-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 29. Ст. 137.
3. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2374-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 24. Ст. 128.
4. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 6 липня 1995 року № 265/95-ВР в редакції Закону України від 1 червня 2000 року № 1776-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 38. Ст. 315.
5. Велика українська юридична енциклопедія. У 20-ти томах. Т. 15 : Господарське право / редкол.: В. А. Устименко (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 784 с.
6. 10. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., доц. Вівчар О.І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с.

Тема 5. Правове регулювання валютних операцій банків

1. Поняття валюти і валютних цінностей.
2. Поняття валютних операцій та їх класифікація.

3. Поняття та методи валютного регулювання.
4. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Н о р м а т и в н і а к т и т а л і т е р а т у р а

1. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2654-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 47. Ст. 642.
2. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 50. Ст. 564.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо форми створення банків та розміру статутного капіталу: Закон України від 14 вересня 2006 року № 133-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 43. Ст. 414.
4. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 30. Ст. 239.
5. Банківська справа: навчальний посібник / за ред. Р.І. Тиркала. Тернопіль: Карт-бланш, 2001. 314 с.
6. 12. Проблеми правового регулювання відносин на ринку фінансових послуг в умовах глобалізації : монографія / Чернадчук В.Д., Дерев'янко Б.В., Старинський М.В., Афанасієв Р.В., Гончарова А.В., Маланчук Т.В., Плотнікова М.В., Швагер О.А.; за заг. ред. В.Д. Чернадчука, М.В. Старинського. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2017. 232 с.

Тема 6. Правові засади банківського регулювання та банківського нагляду

6.1. Мета, завдання та міні лексикон

1. Банківське регулювання та його форми.
2. Правові засади банківського нагляду.
3. Правові основи застосування впливу за порушення банківського законодавства.

Нормативні акти та література

1. Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: постанова Правління НБУ від 16.08.2006 № 320. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1035-06>

2. Про затвердження Положення про основи процентної політики Національного банку України: постанова Правління Національного банку України від 21.04.2016 № 277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0277500-16>

3. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>

4. Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні: постанова Правління НБУ від 25.09.2018 № 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18>

5. Про затвердження Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні: постанова Правління НБУ 11.12.2014 № 806. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14>

6. Завальна Ж.В. Валютне право України: навчальний посібник / Ж.В. Завальна, М.В. Старинський. Суми: Університетська книга, 2005. 279 с.

7. Bogdan Derevyanko, Yevhen Zozulia and Liudmyla Rudenko (2017). Money assets of internally displaced persons as financial resources of commercial

banks. *Banks and Bank Systems*, 12(4), 211-217. doi:[10.21511/bbs.12\(4-1\).2017.09](https://doi.org/10.21511/bbs.12(4-1).2017.09)